ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Μακεδονικά

Τόμ. 22, Αρ. 1 (1982)

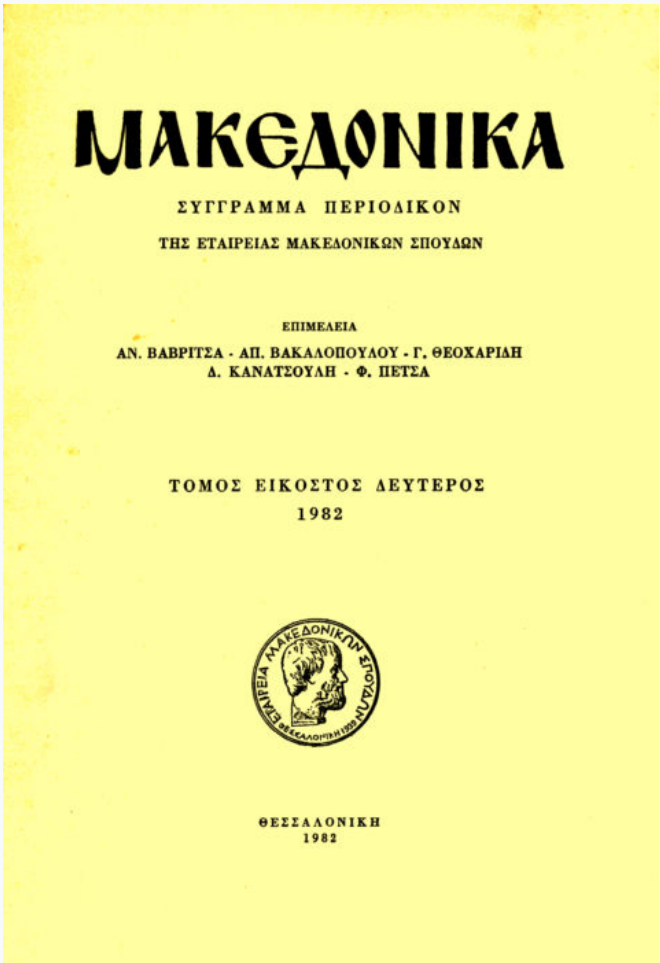
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΑΝ. ΒΑΒΡΙΤΣΑ - ΑΠ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ - Γ. ΘΕΟΧΑΡΙΔΗ
Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ - Φ. ΠΕΤΣΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ
1982

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1982

Γεράσιμος Θεσσαλονίκης (1788-1810) ο είτα Χαλκηδόνος (1810-1820): Κύπριος ή Κρής;

Απόστολος Αθ. Γλαβίνας

doi: 10.12681/makedonika.535

Copyright © 2014, Απόστολος Αθ. Γλαβίνας

Άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Γλαβίνας Α. Α. (1982). Γεράσιμος Θεσσαλονίκης (1788-1810) ο είτα Χαλκηδόνος (1810-1820): Κύπριος ή Κρής;. *Μακεδονικά*, *22*(1), 491–494. https://doi.org/10.12681/makedonika.535

β) τ⟩ττ: δ α ν ι σ τ τ ὴ ς (=δανειστὴς) (σὲ ἀπελευθερωτικὴ πράξη ἀπὸ τὴν Ἐξοχή: Μουσεῖο Κοζάνης, ἀρ. 146).

4. Ἁπλοποίηση διπλῶν συμφώνων (ρ⟨ρρ)

Ἀ ρ α β έ ο ς (=Ἀρραβαῖος) καὶ Ἀ ρ ι δ α ῖ ο ς (=Ἀρριδαῖος) (στὸ δόγμα τῶν Βαττυναίων, βλ. Ν. Παππαδάκι, Εἰς τὸ δόγμα Λαπιναίων τῆς Ὀρεστίδος, «Ἀθηνᾶ» 25(1913) 462 κέ.

5. Ἀφομοίωση συμφώνων

α) *Ἐσωτερικὴ ἀφομοίωση (γ-κ⟩κ-κ, κ-χ⟩ χ-χ)*[1]: κ λ υ κ υ τ ά τ ῳ (=γλυκυτάτῳ) (σὲ ἐπιγραφὴ ἀπὸ τὸ Σκοπὸ Φλώρινας, βλ. Ν. Παππαδάκι, ὅ.π., 439, ἀρ. 25), Ν ε ι χ ά ρ χ ο υ (=Νικάρχου) (σὲ ἐπιγραφὴ ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἀχίλλειο Πρέσπας, βλ. Φ. Πέτσα, «Μακεδονικά» 6 (1964/65) 287-291=Bull. ép. 1966, 388, ἀρ. 238=S E G 24 (1969), ἀρ. 588).

β) *Ἀφομοίωση στὸ τέλος τῶν λέξεων (κ⟩γ)*: ἐ γ δ ὲ Φ ι λ ί π π ο υ (σὲ ἐπίγραμμα ἀπὸ τὴν Καισαρειά, βλ. Α. Κεραμόπουλλου, Α Ε 1933, 48).

Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΑΜΣΑΡΗΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (1788-1810) Ο ΕΙΤΑ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ (1810-1820). Κύπριος ἢ Κρής;

Εἰς σύντομον ἐργασίαν, δημοσιευθεῖσαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ διαλαμβάνουσαν ἔκδοσιν καὶ σχολιασμὸν ἐγκυκλίου τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης (1 Σεπτεμβρίου 1791) ὑπὲρ βοηθείας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης τοῦ Παγγαίου ὄρους, ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γερασίμου[2], ὁ ὁποῖος, συμφώνως πρὸς συγχρόνους αὐτοῦ μαρτυρίας, κατήγετο ἐκ Κρήτης[3].

Τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἐδημοσιεύθη ἐνδιαφέρουσα περὶ τοῦ Γερασίμου μελέτη, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὅτι οὗτος ἦτο Κύπριος τὴν καταγωγήν[4]. Παραθέτων ὁ συγγραφεὺς τῆς

1. Βλ. S c h w y z e r, Griech. Grammatik, 257. Τ ο ῦ ἴ δ ι ο υ, Pergam. Inschriften, 126 κέ. B l a s s, ὅ.π., 72. M e y e r, ὅ.π., 390. G i e s e, Aeolischer Dialekt, 85. M e i s t e r h a n s, ὅ.π., 102 κέ. K r e t s c h m e r, Die griechischen Vaseninschriften, ihrer Sprache nach untersucht, ὅ.π., 222 κέ. H a u s e r, ὅ.π., 70. M a y s e r, ὅ.π., 233 κέ. S. R e i n a c h, ὅ.π., 243-248.

2. Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Ἀ θ. Γ λ α β ί ν α, Ἐγκύκλιος τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ὑπὲρ βοηθείας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης, «Μακεδονικά» 21(1981) 353-356.

3. Α. Π α π α δ ο π ο ύ λ ο υ - Κ ε ρ α μ έ ω ς, Ἀνάλεκτα ἱεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας ἢ συλλογὴ ἀνεκδότων καὶ σπανίων ἑλληνικῶν συγγραφῶν περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑῴαν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ μάλιστα τῆς τῶν παλαιστινῶν, τόμος τρίτος, Πετρούπολις 1897 (Bruxelles 1963), σ. 200, 206, 343-344, 354.

4. Α. Τ η λ λ υ ρ ί δ ο υ, Γεράσιμος ὁ Κύπριος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης (1788-1810) καὶ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος (1810-1820), «Θεολογία» 52(1981) 530-549 ἰδιαιτέρως δὲ 532 καὶ ὑποσ. 4.

μελέτης ταύτης βιβλιογραφίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται διασκορπισμένα στοιχεῖα περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Γερασίμου, μνημονεύει καὶ τὸν τρίτον τόμον τῶν Ἀναλέκτων ἱεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας. Ἡ ἀνάγνωσις ὅμως τῶν σελίδων 183, 200, 204, 206, 208, 213, 259, 288, 343 καὶ 354, ὄχι μόνον δὲν μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ Γεράσιμος ἦτο Κύπριος, ἀλλὰ τοὐναντίον μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι οὗτος ἦτο Κρής.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας σελίδας:

Τὸν μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κύριον Γεράσιμον (σ. 183)
Ὁ Θεσσαλονίκης κῦρ Γεράσιμος, Κρὴς (σ. 200)
Ὅ τε ἅγιος Θεσσαλονίκης κῦρ Γεράσιμος (σ. 204)
Ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης Χαλκηδόνος κῦρ Γεράσιμος ὁ Κρὴς (σ. 206)
Μεθ' οὗ ὁ Χαλκηδόνος κῦρ Γεράσιμος (σ. 208)
Τὸν πανιερώτατον ἅγιον Πρεσβένης κῦρ Γεράσιμον (σ. 213)[1]
Τοῦ τε Θεσσαλονίκης μητροπολίτου Γερασίμου υἱοῦ τοῦ Ἰωάννου (σ. 259)
Ἤτοι τοῦ Θεσσαλονίκης μητροπολίτου Γερασίμου υἱοῦ τοῦ Γιάννη (σ. 288)
Ο κύριος Γεράσιμος ὁ ἐκ τῆς νήσου Κρήτης (Θεσσαλονίκης οὗτος ἦν τότε μητροπολίτης (σ. 343-344).
Ὁ κύριος Γεράσιμος πρώην Θεσσαλονίκης (ὅστις καθὼς προείρηται, κατάγεται ἐκ Κρήτης (σ. 354).

Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω πολὺ ὀρθῶς εἰς τὸν πίνακα κυρίων ὀνομάτων τῶν Ἀναλέκτων (σ. 537) ἀναγράφεται: *Γεράσιμος Κρής, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, εἶτα Χαλκηδόνος*[2].

Ἔμεσος μαρτυρία περὶ τῆς κρητικῆς καταγωγῆς τοῦ Γερασίμου ὑπάρχει καὶ εἰς μίαν ἐπιστολὴν τῆς 3ης Ἰουλίου 1790 τοῦ ἰδίου τοῦ Γερασίμου πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Καμπανίας Θεόφιλον τὸν Ἰωαννίτην ἢ Ὀλυμπίτην.

Προερχόμενος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀφοῦ ἔλαβε συστατήρια πατριαρχικὰ γράμματα, ἀφίκετο εἰς Θεσσαλονίκην ὁ Κρὴς Ἀρχιμανδρίτης Γεράσιμος μὲ σκοπὸν νὰ συλλέξῃ βοηθείας ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς αὐτοῦ Μονῆς, τῆς *ἕνεκα πολλοῖς δυστυχήμασι περιπεσούσης*. Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεράσιμος ἀπευθύνεται νῦν, δι' ἐπιστολῆς, πρὸς τὸν Θεόφιλον, συνιστᾷ τὸν Κρῆτα Ἀρχιμανδρίτην καὶ προτρέπει τὸν Θεόφιλον νὰ τὸν ἐλεήσῃ ἢ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν νὰ περιέλθῃ τὴν Ἐπαρχίαν Καμπανίας πρὸς συλλογὴν σίτου ἢ νὰ τὸν βοηθήσῃ ὅπως ὁ ἴδιος θεωρῇ καλύτερον. Ὁ Θεσσαλονίκης Γεράσιμος ἀναφέρει εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὅτι ἡ Μονὴ τοῦ Κρητὸς Ἀρχιμανδρίτου τυγχάνει καὶ εἰς αὐτὸν γνωστή, διότι πολλάκις κατὰ τὴν νεότητά του, ὁπωσδήποτε πάντως πρὸ τῆς εἰς Κύπρον μεταβάσεώς του, κατέλυσε καὶ ὁ ἴδιος εἰς αὐτήν.

Τὸ ἀνέκδοτον εἰσέτι κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ἐκ τοῦ Κώδικος 66[3] (φ. 26β) τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Βλατάδων, ὁ ὁποῖος περιέχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀλληλογραφίαν τοῦ ἐπισκόπου Καμπανίας Θεοφίλου[4], ἔχει οὕτω:

---

1. Ἐδῶ δὲν πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ τοῦ ἡμετέρου Γερασίμου.

2. Πρβλ. περὶ τοῦ ἀντιθέτου, Α. Τ η λ λ υ ρ ί δ ο υ, Γεράσιμος ὁ Κύπριος, ἔ.ἀ., σ. 532, ὑποσ. 4.

3. † Τ ο ῦ π ρ. Λ. Σ ω φ ρ ο ν ί ο υ, Κατάλογος τῶν ἐν τῇ Μονῇ Βλατέων ἀποκειμένων κωδίκων, «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 3 (1919) 77.

4. Περὶ τοῦ χειρογράφου τούτου Κώδικος καὶ περὶ τοῦ Θεοφίλου ὅρα Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ Ἀ θ. Γ λ α β ί ν α, Ἐγκύκλιος, ἔ.ἀ., σ. 351-352, 356, ἔνθα καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία.

Τῷ ἀδελφῷ καὶ πατρὶ ἁγίῳ καμπανίας χαίρειν. θαῤῥοῦντες τῇ σῇ ἀγαπῇ (sic) *συνιστῶμεν ἀρχιμανδρίτην τινὰ κρῆτα περιερχόμενον χάριν ἐλέους τῆς μονῆς αὐτοῦ ἕνεκα πολλοῖς δυστυχήμασι περιπεσούσης, ἥτις ἱερὰ μονὴ γνωστὴ τυγχάνει καὶ ἡμῖν ὡς πολλάκις ἐκεῖ ἐν τῇ νεότητι ἡμῶν καταλύσας. φέρει ὁ ρηθεὶς καὶ πατριαρχικά γράμματα, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀποδείξεις τοῦ εἶναι ἐλέους ἄξιον, περιττὸν μέντοιγε παρ' αὐτῇ ὡς ἐλεεῖν ἐχούσῃ τὸ πρόθυμος. ἐλέησον αὐτὸν ἀδελφὲ ἢ δοὺς αὐτῷ ἄδειαν σιτοσυναγαγεῖν, ἢ ὡς ἂν ἄλλως ἀρεστὸν ἐν ὀρθαλμοῖς αὐτῆς, καὶ διὰ τὸν κύριον καὶ ἡμῖν χαριζομένη καινοῖς οὖσι. τὸ ὄνομα αὐτοῦ γεράσιμος, ἐλέους χρήζων καὶ βοηθείας ὅ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον. ἔῤῥωσο ,αψϟω Ἰουλίου γη*

Γε(ράσιμος)
Θεσσαλονίκης καὶ ἐν χριστῷ ἀδελφός[1].

Εἰς τὸν ἴδιον Κώδικα σώζονται ἐπίσης δύο ἐπιστολαί, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐπίσης ἀνέκδοτοι· ἡ πρώτη (φ. 122α-123α) ἀνήκει εἰς τὸν Καμπανίας Θεόφιλον καὶ ἡ ἑτέρα (φ. 123α-β) εἰς τὸν γραμματέα του Γεώργιον. Καὶ αἱ δύο ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης Γεράσιμον καὶ εἶναι ἀπαντητικαὶ εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐπιστολὴν αὐτοῦ.

Ὁ Κρὴς Ἀρχιμανδρίτης ἀφίκετο τὸν Ἰούλιον τοῦ 1790 εἰς τὴν Κολακιάν, ἔδραν τῆς Ἐπισκοπῆς Καμπανίας, ὁ Θεόφιλος ὅμως δηλώνει, διὰ τῆς ἀπαντητικῆς του ἐπιστολῆς (Ἰούλιος 1790), εἰς τὸν κυριάρχην αὐτοῦ Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης Γεράσιμον ὅτι δὲν δύναται νὰ βοηθήσῃ τὸν Κρῆτα Ἀρχιμανδρίτην Γεράσιμον, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἡ ἐξωτερική του ἀμφίεσις (*τοῦ σχήματος καὶ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ διαφορετικοῦ ὄντων τῶν παρ' ἐμοὶ καραβαριωτῶν*) ἐποίει αὐτὸν ἀκατάλληλον πρὸς συλλογὴν σίτου ὑπὲρ τῆς Μονῆς του, ἀφ' ἑτέρου ἦτο δύσκολον διὰ τὸν Κρῆτα Ἀρχιμανδρίτην νὰ περιέρχεται *ἀπὸ καλύβης εἰς καλύβην*, ὑπῆρχε δὲ *καρπῶν ἀφορία καὶ ἄλλα δεινά*. Πρὸ τῶν δυσκολιῶν αὐτῶν ὁ Θεόφιλος, καὶ διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν παράκλησιν τοῦ Θεσσαλονίκης Γερασίμου, ὅπως βοηθήσῃ τὸν συμπατριώτην του Ἀρχιμανδρίτην Γεράσιμον, ἔδωκεν ἐξ ἰδίων *πεντήκοντα ἀργύρια*.

Τὴν ὑμετέραν σοφωτάτην Παναγιότητα ταπεινῶς προσκυνῶ, νοερῶς ἀσπαζόμενος τὴν Ἱερὰν της δεξιάν.

Δεόμενος θερμῶς τοῦ ἁγίου θεοῦ ἵνα διαφυλάττῃ αὐτὴν ὑγιαίνουσαν καὶ πανευθυμοῦσαν μέχρι πίονος γήρατος, ἐν ἄκρᾳ εὐλαβείᾳ, καὶ θυμηδία ψυχῆς ὑπεδεξάμην τὰ διὰ τοῦ Κρητὸς ἀρχιμανδρίτου πρός με ἀξιοσέβαστα αὐτῆς γράμματα, εἰς ἔργον δὲ αὐτὰ ἄγειν βουλόμενος, οὐκ ἔσχον ὑπουργοῦντα τῇ προθυμίᾳ τὸν τρόπον. τὸ γὰρ δι' ὃ ἡ πρὸς αὐτῆς σύστασις ὑποκείμενον οὐδὲ σιτοσυναγαγεῖν δύναται, τοῦ σχήματος καὶ τῆς κακαταστάσεως αὐτοῦ διαφορετικοῦ ὄντων τῶν παρ' ἐμοὶ καραβαριωτῶν (οὕτως εἴωθα προσαγορεύειν τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου περιερχομένους ἐπ' ἐλεημοσύνῃ καλογήρους), οὐδὲ ἀπὸ καλύβης εἰς Καλύβην περιέσχεσθαι, τῇ τες μάλιστα καθ' ὃν καὶ καρπῶν ἀφορία, καὶ ἄλλα δεινά. οὔσης ἀλλ' οὖν τῇ πρός με παρ' αὐτῆς μεσιτείας καὶ λογιζομένης παρ' ἐμοὶ προσταγῆς ἀμεταθέτου, συνέδραμον τὸ δυνατὸν τῷ ἐπιστοληφορῷ ἀρχιμανδρίτῃ, ἐξ ἰδίων δοὺς αὐτῷ πεντήκοντα ἀργύρια· ἵνα καὶ τὸ παρ' αὐτῆς πληρωθῇ, καὶ τὸ παρ' ἐμοῦ μὴ ἐλλειπὲς φανῇ. εἶδον αὐτὴν ἔτι ἀδυνάτως ἔχουσαν ὑπὸ τοῦ παλαμναίου πυρετοῦ. ὅθεν ἐπικρατούντων ἤδη τῶν κωνικῶν καυμάτων, καὶ μετ' ὀλίγον τῶν παρθενικῶν, συμφέρει αὐτῇ λεπτῇ διαίτῃ χρωμένην ἀναπαύεσθαι ἐν τῇ Μητροπόλει. Τὸ γὰρ εἰσέρχεσθαι, καὶ ἐξέρχεσθαι, καὶ κοπιάζειν ἐξασθενεῖν οἶδε τὰ

---

1. Μνεία τῆς ἐπιστολῆς ταύτης πρβλ. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Ὁ Καμπανίας Θεόφιλος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, «Ἠπειρωτικὰ Χρονικὰ» 2 (1927) 83.

σώματα διὰ τῆς συνεχοῦς τοῦ τε τόπου καὶ ἀέρος ἐν τούτῳ καιρῷ ματαβολῆς. εὐαγγελισθείην ὅτι τάχιστα τὸ τέλειον τῆς ὑμετέρας ὑγιείας, καὶ τὴν τῶν προτέρων δυνάμεων ἐπανάληψιν. ταῦτα μὲν προσκυνητῶς, αἱ δὲ πανάγιαι αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν μετ' ἐμοῦ βακτηρία γήρατος. 1788 Ἰουλ(ίου) τῆς ὑμετέρας σοφωτάτης παναγιότητος.

Τῷ Παναγιωτάτῳ, σοφωτάτῳ, καὶ θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης κυρίῳ κυρίῳ Γερασίμῳ, τῷ σεβαστῷ μοι Δεσπότῃ, καὶ ἁγίῳ Γέροντι.

Προσκυνητῶς.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Γεωργίου ἀπαριθμοῦνται πλείονες λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συνάξῃ ἐλεημοσύνας εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Καμπανίας ὁ Γεράσιμος. Πρέπει νὰ ὑπογραμμίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ Γεώργιος ἀναφέρει τὴν ἀφορίαν τῶν καρπῶν καὶ ἄλλους λόγους, δὲν ἀναφέρεται ὅμως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα τοῦ Ἀρχιμανδρίτου. Καὶ ὁ Γεώργιος ἀναφέρει ὅτι ὁ Καμπανίας Θεόφιλος *ἔδωκε 50 γρόσ(σια) ἐξ ἰδίων* (εἰς τὸν Γεράσιμον), *διὰ νὰ τῷ εὐχαριστήσῃ*· μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρχιμανδρίτης ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Τὸν Παναγιώτατον σεβαστὸν Δεσπότην καὶ ἅγιον Γέροντα γονυκλινῶς προσκυνῶ, αὐχενοκλινῶς ἀσπαζόμενος τὰ κράσπεδα τῶν Ἱερῶν αὐτοῦ ἀμφίων. τῇ δὲ φίλῃ μοι αὐτῆς κορυφῇ τὸ εἰκότα ἀποδίδωμι. Ἐχάρην καθ' ὑπερβολήν, ὑποδεξάμενος τὰ φιλικὰ πρός με αὐτῆς γράμματα, εὐχαριστῶν τῇ αὐτῆς καλοκἀγαθίᾳ, δι' ἣν φιλικῶς φέρεται πρός μέ, καὶ μὲ τηρεῖ ἐν ταῖς πλαξὶ τῆς καρδίας της. δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι κἀγὼ εἰμὶ ὅλως εἰδικός της. τὸν ἐπιστοληφόρον ἀρχιμανδρίτην, ὡς φέροντα παρά τε τοῦ Παναγιωτάτου πρὸς τὸν γέροντά μου γράμματα, καὶ παρ' αὐτῆς πρὸς ἐμέ, ὑπεδεξάμην τὸ δυνατόν, ἀγκαλὰ χωρικὴ ἡ περιποίησις, ὅτι καὶ ἐν ἀγρῷ οἰκοῦμεν. καὶ ὡσὰν ὁποῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τοῦ γίνῃ αὐτῆς ἐπαρχίας βοήθεια, ἐπειδὴ εἶναι ὅλη τζεφτιλίκια, μὴ ἔχοντα κοινότητας, καὶ παγκάρια ὡς ἐν ταῖς πολιτείαις, ἀλλ' οὔτε ἠδύνατο νὰ εὔγῃ νὰ συνάζῃ σῖτον, ὡς ἄλλος, ἐπειδὴ οὐχὶ μόνον εἶναι ἀφορία ἐφέτους, καὶ δὲν ἤθελε κάμῃ κέρδος, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ περιπατῇ ἀπὸ ὀσπῆτι εἰς ὀσπῆτι, ὑπὸ τοῦ ἡλίου καιόμενος, καὶ ὑπὸ τῶν κωνῶν ὀλαυνούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν σουπασάδων πησχέσια ζητούμενος, κοντὰ ὁποῦ εἶναι ἀκερδής, τοῦ ἠκολούθει ἴσως καὶ κἀμμία ἀσθένεια. ὅθεν ὁ ἅγιος γέρων μου διὰ τὴν μεσιτείαν τοῦ Παναγιωτάτου, τοῦ ἔδωκε 50 γρόσ(σια) ἐξ ἰδίων, διὰ νὰ τῷ εὐχαριστήσῃ, καὶ πάλιν ἰδοὺ ὁποῦ σᾶς τὸν στέλλομεν[1].

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΘ. ΓΛΑΒΙΝΑΣ

---

1. Πρβλ. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Ὁ Καμπανίας Θεόφιλος, ἔ.ἀ., σ. 82-83, 248. Εἰς τὸν χειρόγραφον Κώδικα, εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Θεοφίλου, ἐξ ἀντιγραφικοῦ προφανῶς σφάλματος τοῦ ἀντιγραφέως Γεωργίου, γραμματέως τοῦ Θεοφίλου, ἀναγράφεται Ἰούλιος 1788. Εἶναι σαφὲς ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1790, διότι ἡ πρὸς τὸν Θεόφιλον ἐπιστολὴ τοῦ Θεσσαλονίκης Γερασίμου φέρει χρονολογίαν 3 Ἰουλίου 1790. Ἔπειτα, τὸν Ἰούλιον τοῦ 1788 ὁ Γεράσιμος Θεσσαλονίκης, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Θεοφίλου, δὲν ἦτο ἀκόμη Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. Εἰς τὸν ἴδιον Κώδικα ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν Γεράσιμον.